

Vastineeni kantelussani oikeuskanslerille Raamatun käytöstä virkavalassa

Tästä 16.9.2018 päiväämästäni kantelustani oli hankittu valtioneuvoston kanslian 28.11.2018 päiväämä selvitys (VNK/1923/09/2018), jonka pyysin oikeuskanslerinvirastolta saada tiedokseni vastinettani varten ja joka saapui eilen.

Toki 5.5.2017 virkavalan vannoi vain kolme ministeriä, siis ministerit Häkkinen, Leppä ja Terho, ei neljä, kuten kantelussani väitin. Syy sekaannukseeni mielessäni oli se, että neljäntenä virkavalan ja samoin silloin jo laeista poistuneen tuomarinvalan vannoi 10.7.2017 ministeri Saarikko.

Valtioneuvoston kanslia selvitti pyydetyksi erityisesti menettelytapoja ministereiden virkavalan vannomista valmisteltaessa ja toteutettaessa. Lainaan selvityksestä: ”Kahden sormen asettamisen Raamatulle voidaan katsoa olevan menettelytapa, joka on perinteikäs ja juhlallinen. Sillä on historiallinen jatkumonsa.”

Perinteikäs menettelytapa onkin kaiketi ollut, mutta se ei sinänsä oikeutaisen historialliseen jatkumoon vastakin. Kuten kantelussani esitin, menettelytapa suosii oikeudetta kirkon tunnustamaa kristinuskoa vastoin yleisluonteisempaa valan kaavaa.

Kuten kantelussani kerroin, eduskunnan perustuslakivaliokunnassa oli tuolloin käsiteltävänä mietintöä varten hallituksen esitys (HE 84/2018 vp) laiksi valtioneuvostosta annetun lain muuttamisesta. Valtioneuvostosta annettuun lakiin esitettiin lisättäväksi 4 a § *Ministerin juhlallinen vala ja vakuutus* sekä 4 b § *Ministerin juhlallisen valan ja vakuutuksen kaava*. Valiokunta aloitti 27.9.2018 jo valmistavan keskustelun, mutta asia kuitenkin raukesi vaalikauden päättyessä. Valiokunnan kuulemien asiantuntijoiden lausunnot tulivat julki 16.4.2019, ja ne osoittivat, että valiokunnan tunnetut sote-kiireet eivät ehkä olleet raukeamisen ainoa syy, vaan siihen olisi vaikuttanut ministerin juhlallisen valan kaava, joka rikkoi valtakirkollisesti yhdenvertaisuuden vailla sellaiselle vaadittuja hyväksyttäviä ja oikeasuhtaisia perusteluita.

Samoin nytkin kyseessä olisi yhdenvertaisuuden rikkominen. Lainaan jälleen selvitystä: ”Opastuksen tilaisuuteen tekee valtioneuvoston kanslian istuntoyksikön virkamies. Jos valtioneuvoston tulevalla jäsenellä on asiaan liittyviä kysymyksiä, ne tulevat tässä vaiheessa esiin.” Yksi kysymys hänellä voisi juuri olla Raamatusta luopuminen, johon olisi arvatenkin suostuttava, vaikka se sitten saattaisikin herättää julkista huomiota ainakin hänen osaltaan ja olisi silloin väärin häntä kohtaan. Parempi olisi luopua Raamatun käytöstä kaikkien valan vannojien osalta. Vielä parempi olisi luopua valasta kokonaan.

Yhdistyksemme toimitti 6.9.2018 perustuslakivaliokunnalle kansalaiskirjeeksi jääneen lausunnon, jossa ehdotimme lisättäväksi valtioneuvostosta annettuun lakiin (175/2003) uusi 4 a § seuraavasti:

4 a §

Ministerin juhlallinen vakuutus

Ryhtyessään tehtäväänsä valtioneuvoston jäsen antaa valtioneuvoston yleisistunnossa seuraavan juhlallisen vakuutuksen:

”Minä N.N. vakuutan, että minä ministerinä noudatan perustuslakia ja muita lakeja sekä toimin oikeudenmukaisesti isänmaan ja yhteiskunnan jäsenten parhaaksi turvaten tehtävässäni ihmisarvon loukkaamattomuuden sekä yksilön vapauden ja oikeudet.”

Tämä kaava ei ole kovin omaperäinen, vaan se on saatu muokkaamalla hallituksen esityksen luonnoksessa ollutta vakuutuksen kaavaa. Silloin toisaalta se olisi saattanut olla hyväksyttävämpi.

Toivoisin valtioneuvoston kanslian paneutuvan tähän asiaan, luomaan tällainen ongelmaton, uusi juhlallinen perinne. Sopivan vakuutuksen kaavan keksiminen vaatisi kuitenkin ponnisteluja, sillä olisi pyrittävä tasavallan presidentin ja eduskunnan puhemiehen eleganttien vakuutusten kaavojen tasolle. Kannattaisikin kääntyä runoilijan puoleen.

Minun ei tarvitse peruuttaa kantelustani mitään.

Kantelin 20.6.2019 oikeuskanslerille ”lakikirjan” käytöstä ministerien vakuutuksissa (dnro OKV/1014/1/2019). Nämä kaksi kanteluni liittyvät toisiinsa. Pyydän, että jos valtioneuvoston kanslialta pyydetään tuon kanteluni johdosta selvitys, minulle annetaan mahdollisuus antaa siitä vastineeni.

Lähetän tämän vastineeni tiedoksi niille samoilta tahoille, joille kantelunikin.

Kantelija:

matematiikan dosentti Jouni Luukkainen
puheenjohtaja, Pääkaupunkiseudun ateistit ry (www.ateistit.fi)
Wallininkuja 2 C 53, 00530 HELSINKI
045 2129 763; jouni.luukkainen@helsinki.fi

Tiedoksi sähköpostitse:

Valtioneuvoston kanslian kirjaamo, kirjaamo@vnk.fi
Valtiovarainministeriön kirjaamo, valtiovarainministerio@vm.fi
Oikeusministeriön kirjaamo, oikeusministerio@om.fi